

Natuurlijk Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT

NatuurlijkDelfland@knnv.nl
www.knnv.nl/afdelingDelfland
facebook: KNNV-afdeling-Delfland
instagram: knnvafdelingdelfland
Youtube: [klik hier](#)

Nieuwsbrief 253

30 juli 2024

Natuurlijk Delfland

Natuurlijk Delfland staat voor samenleven met de natuur

Het werkgebied omvat de gemeenten Westland, Midden-Delfland, Delft, Rijswijk, Ypenburg-Leidschenveen (Den Haag), Pijnacker-Nootdorp en Lansingerland.

Afdeling van de
Koninklijke Nederlandse Natuurvereniging

VOORUITBLIK

Rubriek Lief en Leed

Leden die een geboorte meemaken, gaan trouwen, ziekenhuis opname, overledene in de directe kring. Stuur een bericht voor deze rubriek.

DOE IETS VOOR DE NATUUR - het is makkelijker dan je denkt –

Een serie van 12 tips die we iedere week publiceren.

Plaats een regenton in je tuin of op je balkon om schoon water te besparen. Gebruik dit hemelwater om je planten buiten en binnen water te geven of misschien zelfs voor het doorspoelen van het toilet.

Jaarthema 2024: Schoner water

Soort van het seizoen Zomer: Watergentiaan en zweefvliegen

Kijk in juli tot en met september uit naar deze twee soorten; maak foto's en meld deze via natuurlijkdelfland@knnv.nl; vermeld plek waar je ze gezien hebt.

Wij publiceren deze in onze Nieuwsbrief. Je kan ze ook rechtstreeks bij waarneming.nl melden.

Het Soort van het seizoen is één van de activiteiten in ons jaarthema Schoner water, [klik hier](#) voor de informatiebrief.

15/7, **kegelbijlieg**, Natuurtuin Rijswijk, in groten getale aanwezig op schermen van **gewone berenklaauw**, Elly Herbschleb-Voogt

18/7, **blinde bij**, Westlands museum, Honselersdijk, Aad van Uffelen

20/7, **stadsreus**, Hoek van Holland, Erwin Zimmerman

24/7, **doodskopzweefvlieg**, Schipluiden, Willemein Poot

Kleine bijvlieg, bosbijvlieg, terrasjeskommabijvlieg, blinde bij, citroenpendelvlieg op gewone berenklauw, Zuidkade Midden-Delfland. Veel zweefvliegen foerageren op gewone berenklauw. Weer zo'n prachtige plant die 'gewoon' wordt genoemd. Maar maak eens een macrofoto van de bloemen (foto Huub van 't Hart).

Iedere donderdagmorgen, 11.05 uur, omroep Delft

Geert beantwoordt vragen over Natuurlijk Delfland. Luister mee [klik hier](#)

30 juli, 19.30 – 20.30 uur, inventarisatie vissen, Delft

Verzamelen: Botenpad/Zavelpad (ter hoogte Knus) en Tweemolentjeskade/Aan 't Verlaat Delft
Een Team van Natuurlijk Delfland voor onderzoek, educatie en bescherming van vissen. Je hoeft niet direct grote kennis van dit onderwerp te hebben, wel verwachten we een actieve deelname. Belangstellenden die kennis willen maken met het Team worden uitgenodigd deze bijeenkomst bij te wonen. Als je wilt blijven komen is een lidmaatschap vereist. Opgeven is verplicht en vraag de locatie aan via vissen@delfland.knnv.nl

5 augustus, 19.00 – 21.00 uur, Team Water in de Botanische tuin

Het leven in het water wordt bemonsterd. Aanmelden verplicht via educatie@delfland.knnv.nl.

Week 31, reuzenberenklauwbrigades

Er is genoeg te doen voor meer handen. Vraag informatie en geef je op natuurlijkdelfland@knnv.nl.

Delft:	Abtswoudse Bos West,	maandagavond
Rijswijk:	Wilhelminapark,	dinsdagavond
Pijnacker:	Bieslandse Bos,	woensdagavond
Pijnacker:	Tolhek,	woensdagavond
Delft:	Abtswoudse Bos Midden,	zaterdagmiddag
Delft:	Abtswoudse Bos Oost,	overdag door de week, wisselend
Rijswijk:	Pasgeld,	op wisselende avonden
Delft:	TU wijk,	overdag door de weeks

Waar is Natuurlijk Delfland actief?

Natuurlijk Delfland heeft een groot werkgebied. Sommige dingen doen we overal, maar andere ook bij jou om de hoek.

[Klik hier](#) dan zie je waar we actief zijn

Tuintip

Bemesten, onderhouden en verzorgen in augustus

1. Het onkruid groeit nog steeds door, wieden is dus noodzakelijk.
2. Ververs elke dag het water van je vogeldrinkbak, zowel vogels als egels drinken hiervan.
3. Geef je rozen nog een keer speciale rozenmest (met extra magnesium).
4. Coniferen planten of verplanten.

**Sterrenhemel
dinsdag 30 juli**

05.15: De Maan staat 4,5° ten noorden van Mars (+0,9m), in het sterrenbeeld Stier. De dichtste nadering gebeurt om 11.21, bij ons op 53° hoogte, maar bij daglicht. De samenstand is te zien rond 5.15 uur. Het tweetal staat dan in het oosten, op een hoogte van ongeveer 35°, op een onderlinge afstand van 4,9°. De Maan is voor 28% verlicht.

woensdag 31 juli

02.45: De Maan staat 4,4° ten noorden van Jupiter (-2,1m), in het sterrenbeeld Stier. De dichtste nadering gebeurt om 23.56, bij ons 9° onder de horizon. De samenstand is te zien op 31 juli rond 2.45 uur. Het tweetal staat dan in het oostnoordoosten, circa 9° boven de horizon, 4,8° van elkaar vandaan. De Maan is voor 20% verlicht.

zaterdag 3 augustus

05.15: De Maan staat 2,7° ten zuiden van Pollux, de helderste ster van het sterrenbeeld Tweelingen (+1,1m). De dichtste nadering gebeurt om 00.45, onder de horizon voor een waarnemer in de Lage Landen. Bekijk de samenstand rond 5.15 uur. Het tweetal staat dan boven de oostnoordoostelijke horizon, op een hoogte van ongeveer 8°, 3,8° van elkaar vandaan.

06.46: Vanochtend kunnen we, onder gunstige omstandigheden, de laatste maansikkel zien voor de komende Nieuwe Maan. Het is 1,3 dagen (31 uur) voor Nieuwe Maan; de Maan is voor 1,8% verlicht en krimpand.

zondag 4 augustus

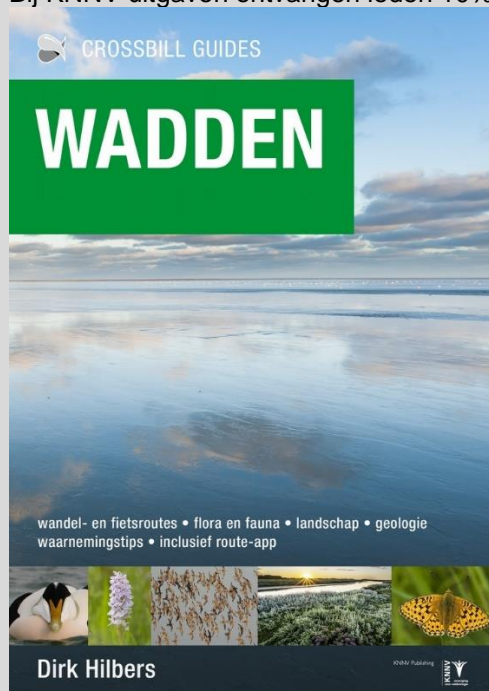
Het is Nieuwe Maan. De nachten rond Nieuwe Maan zijn donkerder dan gemiddeld en de week rond Nieuwe Maan is uitermate geschikt om deepsky-objecten waar te nemen.

maandag 5 augustus

21.45: De Maan staat 44' ten noorden van Venus (-3,8m), in het sterrenbeeld Leeuw. De dichtste nadering gebeurt om 01.15, voor een waarnemer in onze streken onder de horizon. De samenstand is alleen met veel moeite zichtbaar op 5 augustus rond 21.45 uur.

Groene winkel

Onder andere het verkoopadres van de KNNV Uitgeverij en de Jeugdbondsuitgeverij Bij KNNV uitgaven ontvangen leden 10% korting, bestel via natuurlijkDelfland@knnv.nl

Crossbill Natuurgids Wadden

De 28 mooiste wandel- en fietsroutes | flora & fauna door Dirk Hilbers.
Prijs € 27,95

Deze complete natuurgids over het waddegebied (eilanden én vastelandskust) bevat routes, achtergronden over landschap, flora en fauna en tips om planten en dieren te vinden.

Het boek wordt begeleid door een route-app, die te downloaden is in appstore en playstore (zoek op crossbill).

TERUGBLIK: Waarnemingen

Waarnemingen

Ook waarnemingen zonder foto's blijven welkom.

Wij gaan er vanuit dat je je waarneming zelf meldt via www.waarneming.nl

Nb. De afspraak in de vogelwereld is dat foto's met nesten en eieren niet worden gepubliceerd om ze niet te verstoren. We zullen dus alleen de waarneming in de Nieuwsbrief opnemen.

Aanvulling op Nieuwsbrief 252

ad 15/7, hazelnoten vallen nu uit de boom:

hier ook, maar let op: ze zijn nog niet rijp: ze vallen met jasje en steeltje, doordat de halsbandparkieten er al van eten. Als ze echt rijp zijn vallen ze uit hun jasje. Aukje Gjaltema

?/7, **brede wespenorchis**, Pijletuinenweg, Naaldwijk

15/7, **moerasandoorn** en **moerasspirea**, oever Poldervaart, Noordkade, Lage Bieslandse Polder, Huub van 't Hart

De in de Poldervaart gebruikelijke grote drijftillen met **krabbescheer** waren niet te zien.

18 juli, twee **ijsvogels** op de kruising Sint Maartensrechtpad en Vockestaertpad in Abtswoudse Bos Midden, Johan van 't Hart

19 juli, vanmorgen rond 11.30 vlogen er 8 tot 10 **gierzwaluwen** boven de Dijkstraat in Honselersdijk, J. v.d. Hooven

19/7, **meerkoet** nest, Ceciel

Ook dit jaar is ons koetenstel weer heel druk (geweest). Het mooie nestvlotje is helaas verdwenen, geen idee, gewoon weg... nooit gebruikt!

Het stel heeft wel op die plek meerdere nesten gemaakt, uit alle pogingen heeft 1 jong het overleefd. Daarna meerdere nestpogingen weer achterop een bootje (niet dezelfde als vorig jaar, die ligt inmiddels ergens anders), ook daar is 1 jong uit voortgekomen. Nu heeft het stel deze pallet, die aan kwam drijven en bleef hangen bij de brug, geconfisqueerd. Het is een heel wat ruimere behuizing dan het eerdere nestvlotje! Ik heb het - provisorisch - met een touwtje aan de brug vastgeknoopt, tegen het wegdrijven....

Wordt (misschien?) vervolgd 😊. Ceciel

20/7, boomspiegel met **lavendel** en **aster**. De plantsoen dienst heeft ze niet weg geschoffelt, Bravo! Meer groen in de wijk wie volgt. Lia Claus

20/7, ondergaande zon 21.40 uur, Tanthof west richting Kerkpolder, Lia Claus

21/7, **platte rus**, tunneltje Kruithuisweg, Delft, Freek Boon

Deze **platte rus** groeit hier nu veel weelderiger dan vorig jaar. Ik schreef overigens een stukje voor het AD Delft over dit straatplantje, onder verwijzing naar het boekje Stoeplanten - waar deze rus overigens niet instaat.

21/7, **krakeend** met 8 jongen, Schieweg, Delft, Geesje Veenbaas

Krakeend met 8 foeragerende jonkies (2 op de foto te zien). Ma Krakeend houdt alles goed in de gaten terwijl de jonkies onverstoord foerageren, ondanks passerende auto's en fietsers (waaronder ik), alle dieren pal tegen de stoeprand aangedrukt. Pas toen een wandelaar over de stoep aankwam gingen de jonge krakeenden de stoep op naar ma krakeend en verdwenen ze alle in de naastgelegen bosjes. Vermoedelijk aten ze iepezaadjes.

23/7, **scherphoekvedermot**, Bernadette

24/7, 5.00 uur, zonsopgang boven Delfgauw, Bart Hendriks

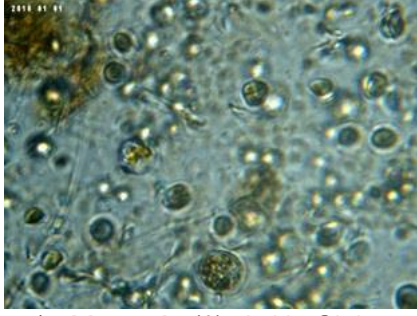

24/7, afkoelende pinken, Korftlaan, Delft, Huub van 't Hart

In de plasdras langs de Korftlaan staan op deze warme dag de pinken van Jan Duijndam in het water af te koelen. In het weiland erachter staan maar liefst negen **ooievaars**. In de lucht vier **visdieven** aan 't ruzieën.

25/7, **dagpauwoog**, Bernadette

26/7, **blauwalg** (?), Aukje Gjaltema

Er ligt weer een groen laagje op heel wat sloten, waarschijnlijk blauwalg. Ik heb wat slootwater onder de microscoop gelegd, en het krioelde van leven: waarschijnlijk diverse eencellige beestjes. Of er ook blauwalg tussen zat is met met microscoopje helaas niet te zien, hij vergroot niet genoeg.

28/7, **grote kattenstaart** (lythrum), Delfgauw, Bart Hendriks

28/7, **bloedrode heidelibel**, Belevenisboerderij Schieveen Natuurmonumenten, Oude Bovendijk 220, Rotterdam, Huub van 't Hart

29 juli, **egel**, Kwarteltuin, Delft, Johan van 't Hart

28 juli, Talinghof, Delft. 's Avonds eindelijk weer een **egel** in de tuin! Ted Kruithof

TERUGBLIK: Activiteiten

Samenwerking Natuurlijk Delfland met Sportvisserijbelangen Delfland

verenigingen willen samenwerken aan schoon water met het Hoogheemraadschap en de gemeenten. Voorstellen daarvoor worden besproken met het Hoogheemraadschap en de gemeenten (foto Huub van 't Hart).

In het Melarium spraken Sportvisserijbelangen Delfland en Natuurlijk Delfland met elkaar over samenwerking. De verenigingen constateren dat zij veel raakvlakken hebben. Voor allebei staan schoon water en natuurlijke oevers bovenaan de agenda. Vooral is gekeken naar de ecologische toestand van de wateren in Delfland. In 2027 moeten de wateren voldoen aan de KRW-richtlijn (Kaderrichtlijn Water). Beide

Buurtuin Moestuin Voorhof

Op de Röntgenweg in Voorhof is een prachtige buurtuin annex moestuin aangelegd door de bewoners. Stikt van de bloemen, vlinders en bijen. Een aanrader om te bezoeken om inspiratie op te doen (foto Huub van 't Hart).

Natuurlijk Delfland in overleg met Honkbalvereniging Blue Birds

Op verzoek van Blue Birds is gesproken over hun verhuizing naar de Thijsseweg op de TUD Campus Zuid. Blue Birds is een honkbalvereniging met zo'n 300 leden. De gemeente heeft deze verhuizing in een bestemmingsplan vastgelegd. Groot bezwaar van Natuurlijk Delfland is dat hiervoor een jong bos met honderden bomen met grote natuurwaarden, met name vogels, moet worden gekapt.

Natuurlijk Delfland heeft bezwaar ingediend tegen deze verhuizing en beraadt zich over het instellen van beroep. Uiteraard heeft Natuurlijk Delfland geen enkel bezwaar tegen sportverenigingen als Blue Birds. Integendeel.

Afgesproken is nu om met betrokkenen en de gemeente om de tafel te gaan zitten om te kijken of de negatieve effecten voor de natuur beperkt kunnen worden. Het prettige gesprek met Blue Birds vond plaats in het Melarium. (foto Huub van 't Hart).

Kanaalweg met nieuw wegdek en meer groen

De Kanaalweg langs de Schie wordt opgeknapt. Voor de fietsers een nieuw wegdek zonder wortelopslag. Heerlijk. Voor de natuur meer plantvakken. Wordt nu een aantrekkelijke route met drie Groene Parels: de Hortus Botanicus, het Prof. Schermerhornpark en de oude Katholieke Begraafplaats. Compliment aan de gemeente Delft.

Natuurlijk Delfland en de Buitenplaats Vlaardingen hebben een samenwerkingsoverkomst gesloten

Natuurlijk Delfland zorgt voor een Team Buitenplaats Vlaardingen; dit team heeft tot taak: onderzoek, educatie en bescherming van de Buitenplaats Vlaardingen, of te wel de ontwikkeling van de biodiversiteit van de boomgaard. Voor een artikel in De Vlaardinger, [klik hier](#) Ook binnenkort op de site van Natuurlijk Delfland onder de kop Nieuws te lezen, [klik hier](#)

17 juli, Team water, Nieuwe Poel Vlaardingen

Op deze mooie zomeravond heeft Team Water in de Nieuwe Poel in Vlaardingen, een nulmeting gedaan. Het plan is om de ontwikkeling van deze poel te volgen.

Het water in de poel ziet er helder uit. Het doorzicht van het water was 1 meter!

We hebben naar macrofauna gekeken, een verzamelaar voor ongewervelde dieren die met het blote oog te zien zijn, de zogenoemde macro-invertebraten.

We hebben 20 verschillende soorten gevonden. De krenten in de pap waren de angstaanjagend grote spinnende watertor (paste maar net in het bekertje), roodpootwatertor, larve van

libellen en waterjuffers.

Volgens de gevalideerde Biotische index van De Pauw en Vernevel kwam deze poel uit op een 7 (schaal 0-10). Dat is dus heel mooi! Cor heeft de vegetatie rond en in de poel bekeken.

Martin de Laat

20 juli, Team Planten, inventarisatie nieuwbouwwijk, Berkel

Op 20 juni was het Team Planten in Berkel om een nieuwbouwwijk te inventariseren. Je ziet dat aan van alles, maar ook aan de soorten die zijn ingezaaid. Er waren er twee die we niet direct konden thuisbrengen. Een bladrozet van iets waarvan we vermoeden dat die niet inheems is. En er zat **bergdravik** in het zaadmengsel. In totaal 98 soorten, wat ongeveer normaal is voor dit soort locaties. Cor Nonhof

21 juli, Nieuwe Poel, Vlaardingen

We hebben zondag de nieuwe poel in Vlaardingen bezocht om de nectarindex van de oevervegetatie vast te stellen. De waarnemingen hebben we, maar de uitwerking laat nog even op zich wachten.

De grootste verrassingen waren de wateraardbei, moerasvaren en pijlkruid. Die zie je niet vaak, Cor Nonhof

moerasvaren

26 juli, 10.00 – 12.30 uur, Team Bijentuin

We hebben riet geknipt. Nu ook het gemaaid riet van de slootkanten opruimen. Het ziet er al weer een stuk beter uit.

De planten die naast het Bijenhok waren geplant aan de noordkant zijn weggehaald en een ander plekje gegeven. Het nieuwe Bijenhok is een stuk groter dus het pad aan de noordkant is verdwenen.

De afscheiding tussen sloot en border gemaakt van boomstammen, is grotendeels vermolmd dus daar hebben we nieuwe stammen neergelegd. Zodra er weer wat is gezaagd doen we de rest. Nicoline

27 juli, excursie schelpen en aanspoelsels

zeeboontje

Het was heerlijk weer. Met zeven deelnemers hebben we het vaste traject afgelopen. Wat kwamen we onder andere tegen: **breedpootkrab, gewone zeeekat, harig mosdiertje, zeeboontje, paardenanemoon, gekerfde zeepok** (op een **mossel**), **gorgelpijp**. Uiteraard de nodige schelpen.

Na afloop in een strandtent alles uitgezocht.

De leukste vraag was: wat voor een dier is het **zeeboontje**?

Let op, hier komt 't antwoord:

Rijk: Animalia (Dieren); Stam: Echinodermata

(Stekelhuidigen); Klasse: Echinoidea (Zee-egels); Orde:

Clypeasteroidea (Zanddollars) en de Familie: Fibulariidae (zee-egels)

En de **paardenanemoon**?

Rijk: Animalia (Dieren); Stam: Cnidaria (Neteldieren); Klasse: Anthozoa (Bloemdieren); Orde: Actiniaria (Zeeanemonen); Familie: Actiniidae (zeeanemonen).

29 juli, 19.30 – 21.30 uur, Reuzenberenklauwbrigade TU-Zuid

Vanavond was er een behoorlijke opkomst voor het steken van de reuzenberenklauwen rond het AZC. Met totaal 11 mensen zijn we de reuzenberenklauwen te lijf gegaan.

Het was behoorlijk warm, dus na een uur besloten we hier volgende week mee verder te gaan.

We hopen zo de biodiversiteit in TU-wijk Zuid te vergroten, daarnaast is het ook een leuke gelegenheid voor onze leden zo de bewoners van het AZC Manderspark te ontmoeten.

Melarium ons clubhuis

Het Melarium, natuurhuis voor natuur, bijen en kunst; een plek waar je natuur, rust, ruimte en inspiratie vindt. Er zijn twee gebruikers Natuurlijk Delfland (1ste verdieping) en de Imkervereniging Delft (begane grond). Het Melarium is te bereiken via de Thijsseweg 11 in Delft. Hier aan het einde van de Thijsseweg staat het straatnaambord Melariumpad (fiets/voetpad). Na 10 minuten lopen of 3 minuten fietsen zie je het Melarium.

Gebruik bij navigatie, Symbiobrug, Thijsseweg, Delft.

Voor verhuur voor groepen tot tien deelnemers neem contact op met de beheerder van het Melarium, 06 - 13 07 07 14, natuurlijkDelfland@knnv.nl.

[Klik hier voor meer informatie](#)

Als je niet langer op de hoogte gehouden wilt worden stuur een email aan:

nieuwsbrief.delfland-request@knnv.nl?subject=unsubscribe

Verstuur een lege email, zonder daar iets aan te veranderen.

De Nieuwsbrief wordt gemaakt door de volgende personen

Ted Kruithof, verwerken van de inzendingen

Piet Makkes, redactie

Geert van Poelgeest, eindredactie en versturen

En vele personen die in de bijdragen staan.

Het redactieadres is natuurlijkDelfland@knnv.nl zie ook het briefhoofd.

TIPS

Bestrijding dijkviltbraam in Zeeland

[Klik hier](#)

Monitoring Kieviten in Nederlandse graslanden afgerond

[Klik hier/](#)

Reddingsactie vuursalamander

[Klik hier](#)

Minister Madlener fout over Nederland als afvoerputje en behalen KRW-doelen

Het afschuiven op het buitenland is een politieke strategie die niet gebaseerd is op feiten.

[Klik hier](#)

Brussel geeft Nederland tik op vingers voor waterbeheer en grutto

[Klik hier](#)

Voeding huisdieren

De helft (840.000 ha) van onze landbouwgrond is nodig voor de voeding van onze huisdieren (3,1 miljoen katten, 1,8 miljoen honden en 450 duizend paarden). Hoe zit dat? [Klik hier](#)

Haal de natuur in huis met een natuurrijke tuin.

Om te genieten van de natuur. Of om haar te bestuderen en te beschermen. Natuurlijk Delfland maakt je wegwijs in de natuur.

Natuurlijk Delfland

delfland.knnv.nl

Kijk voor de activiteiten in het hele kwartaal op onze site

Want het programma wordt regelmatig aangevuld.

[Klik hier](#)

Natuurlijk Delfland is een actieve natuurvereniging.

Geef onze club draagvlak met je lidmaatschap.

[INSCHRIJFFORMULIER](#)

Delen mag

We vinden het fijn als je deze nieuwsbrief deelt met vrienden en bekenden die geïnteresseerd zijn in thema's als natuurstudie, natuureducatie en natuurbescherming in Delfland.